

6. Турченко Ф.Г., Панченко П.П., Тимченко С.М. Новітня історія України (1939 – поч. ХХІ ст.): Підруч. для 11 кл. – К.: Генеза, 2007. – 384 с.
7. Ярская-Смирнова Е. Неравенство или мультикультурализм / Е. Ярская-Смирнова // Высшее образование в России. – 2001. – № 4. – С. 102–110.

УДК 378.937

СПІВТВОРЧИСТЬ ПЕДАГОГА ТА СТУДЕНТА ЯК СУБ'ЄКТІВ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ

Гайдук К.В.

Красноградський коледж

*Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна
академія» Харківської обласної ради*

У статті розглядаються питання щодо вдосконалення самоосвіти майбутнього педагога. Розкривається система роботи педагог-студент, зокрема основні складові використання новітніх технологій у роботі зі студентами.

Ключові слова: навчальний процес, новітні технології, дискусії, творча особистість.

СОТВОРЧЕСТВО ПЕДАГОГА И СТУДЕНТА КАК СУБЪЕКТОВ УЧЕБНО-ВОСПИТАТЕЛЬНОГО ПРОЦЕССА

Гайдук К.В.

В статье рассматриваются вопросы усовершенствования самообразования будущего педагога. Раскрыта система работы педагог-студент, в частности показаны основные составляющие техники использования новейших технологий при работе со студентами.

Ключевые слова: учебный процесс, новейшие технологии, дискуссии, творческая личность.

COMMONWEALTH OF THE TEACHER AND THE STUDENT AS A FACTOR IN THE FORMATION OF A CREATIVE PERSONALITY OF THE FUTURE TEACHER

Gayduk K. V.

This article discusses the issues concerning the improvement of self-learning of the future teacher. The system of teacher-student work was considered. The key building technology using the latest technologies when working with students are recommended.

Keywords: the educational process, the latest technology, discussion, creative personality.

Постановка проблеми. Початок третього тисячоліття – це час усвідомлення суспільством кризи цивілізації, що частково відображається в нестачі корисної навчальної та наукової літератури, обмеженості інтелектуального спілкування, повноцінної фахової освіти, нестачі висококваліфікованих викладачів у навчальних закладах. Освіта належить до найважливіших напрямків державної політики України. Держава виходить з того, що освіта – це стратегічний ресурс соціально-економічного, культурного і духовного розвитку суспільства, поліпшення добробуту людей, забезпечення національних інтересів, створення умов для самореалізації кожної особистості [4].

Ключова роль у системі освіти належить викладачеві. Саме через діяльність педагога реалізується державна політика, спрямована на зміцнення інтелектуального й духовного потенціалу нації, розвитку вітчизняної науки і техніки, збереження і примноження культурної спадщини.

У системі педагогічної освіти повільно впроваджуються багатоваріантні моделі та програми здобуття педагогічної освіти, не забезпечується диференційована підготовка педагогічних працівників для роботи з обдарованою молоддю у навчальних закладах нового типу. Особливо гостро постала проблема вдосконалення підготовки викладачів для роботи зі студентами, які мають вади у фізичному, розумовому і психічному розвитку. Дослідження здійснено за сприяння ПР ООН,

МФ «Відродження» під керівництвом П. Заги у ході спільної роботи з дослідницькою групою на чолі з В. Олійником [6].

Для реалізації цієї проблеми необхідно постійно впроваджувати нові педагогічні технології. Продуктивність і педагогічна доцільність інновацій перевіряється шляхом постановки формуючого експерименту, що може проводитися на базі навчальних закладів. Найважливіша роль в інноваційному навчанні належить педагогу, готовність якого до роботи за інноваційними канонами зумовлюється його особистісними якостями, наявністю спеціальних теоретичних знань і практичного досвіду. Серед якостей, необхідних викладачу у співпраці зі студентом у системі інноваційного навчання, учені (Т. Кошманова, Л. Пуховська та ін.) називають здатність до інноваційної професійної діяльності та інноваційного типу мислення, високий рівень інтелектуального розвитку, креативність, динамічний характер, зрілість та емоційну стабільність [5]. Успіх кожного заняття залежить від його підготовки, а також запасу знань, отриманих педагогом у процесі самонавчання та самовдосконалення. Чим ретельніше готується викладач, тим ефективніше проходять заняття [2].

Педагог має допомагати студентам оволодівати професійними здібностями, навчати впроваджувати новітні технології, створювати умови для розкриття потенціалу самопізнання, самооцінки, самопрограмування, самоактуалізації, самоконтролю, інтеграції в соціокультурний простір [1].

Метою надання освіти студентам є формування рівня соціальної зрілості майбутнього педагога, достатнього для забезпечення їхньої автономності, самостійності в різних професійних сферах. Як доводить досвід, від майбутнього фахівця сьогодні вимагається орієнтація на досягнення високої професійної майстерності, яка має поєднуватись із широтою знань і вмінням швидко опановувати нові галузі [7].

Педагогічний підхід реалізується через інтерактивні та інноваційні технології, що передбачає співпрацю та співтворчість викладача та студента як суб'єктів навчально-виховного процесу. Головною дійовою особою навчального процесу є студент. Завдання педагога – простежити динаміку його розвитку, визначити особисті переваги в роботі з навчальним та науковим матеріалом, тобто пізнати студен-

та як особистість, розкрити і розвинути його індивідуальні здібності. Для реалізації цього завдання викладачеві необхідно:

- сприяти зацікавленості кожного студента в обраній професії за допомогою чіткої, зрозумілої та доступно сформованої мотиваційної постановки викладання занять;

- використовувати різноманітні форми та методи організації навчальної діяльності, орієнтовані на конкретного студента (враховуючи індивідуальні завдання для обдарованої молоді та студентів з фізичними вадами);

- стимулювати студентів до висловлювання, використання різних способів розв'язання ситуативних завдань без страху помилитися чи отримати неправильну відповідь;

- створювати в навчальному процесі такі педагогічні ситуації, які дають можливість кожному студенту проявити ініціативу, самостійність, підтримувати прагнення студентів знаходити власний спосіб роботи, аналізувати та оцінювати роботу інших;

- використовувати різноманітні види пізнавальної діяльності, а також мотиваційний, змістовно-операційний та вольовий компоненти пізнавальної діяльності та самостійності студентів.

При цьому студенти отримують більше самостійності, краще осмислюють мету та результати своєї праці, усвідомлюючи, що вони є не об'єктом, а суб'єктом навчального процесу, педагог же виступає в ролі помічника.

Інша сторона співдружної праці педагог-студент – це підготовка майбутніх викладачів до практичної діяльності і передача практичного досвіду висококваліфікованого педагога студентам. У цьому напрямку простежується недостатній рівень підготовленості та труднощі у здійсненні виховної і практичної діяльності. За даними соціальних досліджень тільки 8,6 % молодих учителів, які працюють третій рік в освітніх закладах, вважають, що вони повністю підготовлені до проведення виховної роботи [3]. Аналіз результативності виховної діяльності молодого спеціаліста свідчить про необхідність пошуку шляхів її вдосконалення.

Однією з необхідних умов успішного професійного зростання майбутнього педагога і плідної співдружності викладач-студент є ці-

леспрямована й систематична робота над помилками, професійне удосконалення майстерності і як невід’ємний атрибут – самоосвіта, бо, за словами Жан-Жака Руссо, тільки вона спроможна сформувати справді ерудовану та всебічно розвинену особистість, якою, без сумніву, повинен бути освітянин. Самоосвіта викладача має істотне значення для реалізації на практиці раніше отриманої освіти, формування вмінь професійної педагогічної діяльності.

Висновок. Співтворчість викладача і студента як чинник формування творчої особистості майбутнього педагога – це, перш за все, вдале втілення нових педагогічних технологій у навчальний процес. Зараз існує багато публікацій і видань, у яких описуються різноманітні інноваційні технології, які педагог за своїм бажанням та потребою використовує. Ознакою сучасного заняття є широке використання різноманітних форм і їх технологій проведення. Нові педагогічні технології посідають в їхньому переліку одне з провідних місць, оскільки вони забезпечують значно кращі результати в засвоєнні навчальних дисциплін.

Застосування нових педагогічних технологій у навчальному процесі сприяє розвитку навичок критичного мислення та пізнавальних інтересів студентів. На заняттях, де використовуються ці технології, молодь почуває себе впевнено, вільно висловлює свої думки і спокійно сприймає зауваження, адже вони є активними учасниками навчального процесу. В атмосфері довіри та взаємодопомоги легко робити відкриття, усвідомлювати важливість здобутих знань для майбутнього спеціаліста.

Педагог повинен пам’ятати, що успіх проведеного заняття залежить від його підготовки: чим ретельніше готується викладач, тим ефективніше проходить заняття. Тут ніяк не можна обійтись без співдружності і співтворчості між педагогом і студентом. У наш час це стало педагогічною аксіомою.

Саме за таких умов можливе виховання особистості, підготовленої до майбутнього, де необхідно розв’язувати проблеми та приймати конкретні рішення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Безносюк О.О. Нові інформаційні технології навчання, як засіб активізації навчально-пізнавальної діяльності / О.О. Безносюк // Вимірювальна та обчислювальна техніка в технологічних процесах. – № 1. – 2011. – С. 267.
2. Десятиченко Н.М. Моделі уроків біології / Н.М. Десятиченко // Хімія. Біологія. – № 10. – 2003. – С.41.
3. Мишишин І. Проблема реформування педагогічної освіти у класичних університетах України в контексті Болонського процесу / І. Мишишин // Вісник Львів: Серія педагогічна. – Вип. 22. – 2007. – С. 3–10.
4. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012–2021 роки.
5. Прокопенко І.Ф. Розвиток інноваційної педагогічної освіти як пріоритетний напрям модернізації національних систем підготовки освітянських кадрів у ХХІ ст. / І.Ф. Прокопенко // Теорія і практика управління соціальними системами. – № 1. – 2013. С. 48–55.
6. Система педагогічної освіти та педагогічні інновації / В. Олійник, Я. Болюбаш, Л. Даниленко та ін. – К.:, 2001. – 58 с.
7. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: наук.-метод. посібн. / О.І. Пометун, Л.В. Пироженко; за ред. О.І. Пометун. – К.: А.С.К., 2003.